

Co-funded by
the European Union

PRAKTISCHE ACTIVITEIT EN SPEL

Stories4Wings

2024-1-ES01-KA220-ADU-000255317

Kritisch denken

De Boerderij van de Stilte

De Boerderij van de Stille

Kritisch denken

Dit document bevat **een praktische activiteit en een spel** om verder te verkennen en te reflecteren over de waarde, vaardigheid of competentie die in elk verhaal aan bod komt.

Deze activiteit en dit spel dienen als een **aanvullend leermiddel** bij de gids met vragen en reflecties, waarbij leren wordt benaderd vanuit een **speelse, actieve en participatieve invalshoek**.

Deze activiteiten hebben als doel het leren te versterken via **oefening en directe ervaring**.

De Boerderij van de Stilte

Kritisch denken

PRAKTISCHE ACTIVITEIT

1

Leerdoelen

- Vragen die de moeite waard zijn om te stellen
- Identificeren wat een vraag nuttig maakt voor kritisch denken.
- Oefenen met “waarom?” vragen in plaats van ideeën automatisch te herhalen.
- Onderzoeken waar hun overtuigingen vandaan komen en of die nog logisch zijn.
- Ontwikkelen van het vermogen om even te pauzeren voordat ze informatie aannemen of doorvertellen.

Aantal deelnemers

6–12 in duo's

Duur

45 minuten

Benodigde materialen

- A4-bladen
- Pennen
- 12 “Vraagkaartjes” (voorbereid door de docent)
- Flip-over of whiteboard
- Optionele pictogrammen voor lage geletterdheid

De Boerderij van de Stilte

Kritisch denken

Beschrijving van de activiteit

1. Opening

De docent leest deze zin uit het verhaal hardop voor:

“Kritisch denken betekent niet dat je alles wantrouwt. Het betekent dat je vraagt waarom we geloven wat we geloven.”

Vraag aan de groep:

“Wat betekent het om WAAROM te vragen?”

De docent houdt de antwoorden kort en eenvoudig.

2. De Vraagkaartjes introduceren

De docent toont 5 eenvoudige kaartjes, elk met één vraag:

- Wie heeft mij dit geleerd?
- Waarom denk ik dat dit waar is?
- Welke bewijzen heb ik?
- Zou er een andere verklaring kunnen zijn?
- Helpt dit iemand, of alleen mijzelf?

De Boerderij van de Stilte

Kritisch denken

De docent legt uit dat deze vragen rechtstreeks komen uit de ideeën die Mujica in het verhaal deelt.

- Hij vraagt Lucía om in vraag te stellen wat ze gelooft
- Hij zegt dat de wereld verdeeld is tussen mensen die vragen stellen en mensen die herhalen
- Hij benadrukt coherentie en nederigheid

3. Een eenvoudige, neutrale overtuiging kiezen

Om persoonlijke of gevoelige onderwerpen te vermijden, geeft de docent een lijst met neutrale, alledaagse overtuigingen. De deelnemers kiezen er één:

- “Ontbijt is de belangrijkste maaltijd.”
- “Honden voelen het wanneer je verdrietig bent.”
- “Het is beter om te zwijgen dan te discussiëren.”
- “Mensen veranderen niet.”
- “Als iets op het internet staat, moet het wel waar zijn.”
- “Hard werken loont altijd.”

De docent leest ze hardop voor voor deelnemers met lage geletterdheid.

De Boerderij van de Stilte

Kritisch denken

4. Duo-werk: twee Vraagkaartjes toepassen

In duo's:

- De duo's kiezen twee Vraagkaartjes.
- Ze passen de vragen toe op de overtuiging die ze gekozen hebben.
- Ze antwoorden mondeling of met korte steekwoorden.

Voorbeeld (om de oefening te tonen):

Overtuiging: "Honden voelen het wanneer je verdrietig bent."

Vraag 1: Welke bewijzen heb ik?

- "Mijn hond komt dicht bij me als ik huil."
- "Ik heb een video gezien."

De Boerderij van de Stilte

Kritisch denken

Vraag 2: Zou er een andere verklaring kunnen zijn?

- “Misschien hoort hij een geluid.”
- “Misschien wil hij aandacht.”
- “Misschien is het toeval.”

Het doel is niet om te beslissen of de overtuiging waar of onwaar is. Het doel is om na te denken, te bevragen en mogelijkheden te openen — net zoals Lucía in het verhaal leert.

5. Kleine-groep-deling

Elk duo deelt de gekozen overtuiging, de twee vragen en één ontdekking.

- De overtuiging die ze kozen
- De twee vragen
- Eén ding dat ze ontdekt hebben

Notities

- Houd het kort en veilig
- Geen persoonlijke verhalen nodig

De Boerderij van de Stilte

Kritisch denken

SPEL

2

Leerdoelen

- Practise recognising when a belief or reaction no longer fits the situation.
- Explore alternative responses using simple “small change” tools.
- Strengthen flexibility, self-reflection, and basic decision-making skills.
- Understand that critical thinking involves courage to adjust behaviour, not just to think.

Aantal deelnemers

6–12 in duo's of trio's

Duur

20-30 minuten

Benodigde materialen

- Situatiekaarten (simpele, neutrale scenario's)
- Kleine-Veranderingskaarten (4 eenvoudige tools voor alternatieve reacties)
- Ruimte voor korte rollenspellen
- Optionele pictogrammen voor groepen met lage geletterdheid

De Boerderij van de Stille

Kritisch denken

Beschrijving van de activiteit

1. Introductie

De docent leest de zin uit het verhaal voor:

“Het moeilijkste is niet het denken. Het is de moed hebben om te veranderen wanneer wat je denkt niet meer past.”

Leg uit:

“De groepen spelen twee versies van dezelfde situatie: de automatische reactie en een kleine-verandering-reactie.”

Er worden geen persoonlijke verhalen gebruikt. Alleen fictieve situaties.

2. Kaartjes uitdelen

Elke groep krijgt:

- Een Situatiekaart
- Een Kleine-Veranderingskaart (willekeurig gekozen)

De docent leest de kaartjes hardop voor voor deelnemers met lage geletterdheid.

De Boerderij van de Stilte

Kritisch denken

Situatiekaarten (voorbeelden) – Gebruik eenvoudige taal; lees voor indien nodig

- Iemand onderbreekt je en je wordt geïrriteerd.
- Iemand verbetert je en je reageert boos.
- Je denkt dat je geen nieuwe dingen kunt leren.
- Je gelooft dat om hulp vragen je zwak maakt.
- Je denkt dat je altijd gelijk hebt.
- Je denkt dat luisteren tijdverlies is.
- Je denkt dat mensen nooit veranderen.
- Je denkt dat sorry zeggen ervoor zorgt dat mensen minder respect voor je hebben.

Kleine-Veranderingskaarten (voorbeelden) – Gebruik eenvoudige taal; lees voor indien nodig

- Pauzeer 3 seconden voordat je antwoordt.
- Stel één vraag.
- Verlaag je stem.
- Geef één klein ding toe.

De Boerderij van de Stille

Kritisch denken

3. Eerste rollenspel: Automatische reactie

- Groepen spelen de situatie na alsof ze reageren zonder na te denken.

Voorbeeld

Situatie: “Iemand verbetert je en je wordt meestal boos.”

Automatische versie: verheven stem, defensieve houding, spanning.

Scènes duren 20–30 seconden.

4. Tweede rollenspel: Kleine-verandering-reactie

Groepen herhalen dezelfde situatie, maar gebruiken nu de Kleine-Veranderingskaart.

Denk eraan:

- Pauzeer 3 seconden voordat je antwoordt
- Stel één vraag
- Verlaag je stem
- Geef één klein ding toe

Deze versie moet een kleine maar betekenisvolle verbetering laten zien.

De Boerderij van de Stilte

Kritisch denken

5. Delen in groep

Elke groep reflecteert kort op het effect van het toevoegen van een kleine verandering in elke situatie.

■ Kleine-Veranderingskaart 1 — Voor je antwoordt: adem en tel: 1... 2... 3.

Modelzin: “Geef me even.”

■ Kleine-Veranderingskaart 2 — In plaats van te reageren, stel een korte vraag.

Voorbeelden: “Wat bedoel je?” / “Kan je dat uitleggen?”

■ Kleine-Veranderingskaart 3 — Reageer met een rustiger toon. Modelzin: “Laten we rustig praten.”

■ Kleine-Veranderingskaart 4 — Erken een heel klein deel, niet alles. Voorbeelden: “Misschien heb ik het verkeerd begrepen.” / “Je zou gelijk kunnen hebben in dat stukje.”

Voorbeelden van Kleine-Veranderingskaarten. Dit zijn de tools die ze normaal niet hebben — nu wel.

Medegefinancierd door de Europese Unie. De meningen en standpunten die hierin worden geuit, zijn uitsluitend die van de auteur(s) en weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs die van de Europese Unie of de Spaanse Dienst voor de Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE). Noch de Europese Unie, noch de subsidieverstrekende instantie kan hiervoor aansprakelijk worden gesteld.

De publicatie verkrijgt de Creative Commons licentie CC BY-NC SA.

Deze licentie staat u toe het werk te distribueren, te remixen, te verbeteren en erop voort te bouwen, maar uitsluitend voor niet-commerciële doeleinden. Bij gebruik van het werk en fragmenten daarvan moet

1. Vermeld de bron en een link naar de licentie. Eventuele wijzigingen moeten worden vermeld. De auteursrechten blijven bij de auteurs van de documenten.
2. Het werk mag niet voor commerciële doeleinden worden gebruikt.
3. Als u het werk opnieuw samenstelt, converteert of erop voortbouwt, moeten uw bijdragen onder dezelfde licentie worden gepubliceerd als het origineel.